

padá. Dovoláním zdůrazňovaná skutečnost, že podle zjištění soudu první stolice bylo v záměru stran, nájemní poměr udržeti a tím vyloučiti důsledky domnělé přestavby pro trvání nájemního poměru, je právně bez významu, když zbouráním místností, zrušením najaté věci, nájemní smlouva podle zákona sama sebou zanikla. Zdůrazňovaný úmysl stran mohl směřovati nanejvýše snad k tomu, že nájemní smlouvu zbouráním (zmařením) najaté věci zaniklou po znovubudování místností těchto obnoví. K tomu však, jak již řečeno, nedošlo. Neprávem se žalobce dovolává ustanovení zákona o ochraně nájemníků. Ta upravují jen rozvázání nájemní smlouvy výpovědí, jinak upravené §§ 1116 až 1119 obč. zák., neplatí však tu, kde jde o rozvázání nájemní smlouvy zánikem věci podle § 1112 obč. zák. Zda se zmaření stalo se souhlasem nájemníků, či bez něho, a zda se stalo ze zavinění pronajímatele, či bez něho, na tom nesejde. Za všech okolností smlouva takto zanikla. Zanikla-li, nelze ovšem již z ní žalovati na její dodržení. Řešiti, pokud lze její zánik některé straně přičítati jako zavinění a z něho odvozovati nároky na náhradu škody, není již předmětem tohoto sporu.

Čís. 7446.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Řidič automobilu jest povinen dodržovati nejenom policejní silniční řád, nýbrž i pravidla opatrnosti, předepsaná policejním řádem pro jízdu automobilů a motorových kol, a mimo to pravidla, předepsaná prostým rozumem.

Strážka automobilu, jedoucího po nesprávné straně silnice, s motocyklem, jedoucím po správné straně silnice. Vyhnul-li se automobil včas na správnou stranu, jest motocyklistovi, jenž se po té vyhnul na nesprávnou stranu silnice, čímž došlo ke srážce, přičísti větší míru zavinění na úrazu při srážce ho stihnuvším.

(Rozh. ze dne 22. října 1927, Rv I 1605/27.)

Karel K., jedá na motocyklu, byl usmrcen při srážce s automobilem, řízeným Rudolfem P-em a náležejícím bance U. Žalobní nárok vdovy a dětí po Karlu K-ovi proti řidiči a majiteli automobilu na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu z polovice. Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaných potud, že uznal žalobní nárok důvodem po právu pouze jednou třetinou.

Důvody:

Prováděje dovolací důvod nesprávného právního posouzení, snaží se žalovaná strana doložiti, že žalovaný šofér směl podle policejního silničního řádu jeti po pravé straně silnice, široké 10 m, a, poněvadž nejel osadou uzavřenou, rychlostí až 45 km, dále, že, vykonáváje takto

své právo, není podle § 1305 obč. zák. zodpovědným za škodu tím vzniklou, konečně, že podle posudků znalců nepotřeboval dávat varovná znamení houkačkou, takže nelze na jeho straně shledati zavinění. Nelze souhlasiti s těmito vývody. Nesprávným je názor, že, když policejní silniční řád nezakazuje jízdu na pravé straně silnice, nemůže býti šoferovi taková jízda kladena za vinu. Řidič automobilu jest povinen dodržovati nejen policejní silniční řád, nýbrž i pravidla opatrnosti, předepsaná policejním řádem pro jízdu automobilů a motorových kol, a mimo to pravidla předepsaná prostým rozumem (§ 335 tr. zák., §§ 1297 a 1299 obč. zák.). Pakliže jízda na pravém silničním banketu s rychlostí, zjištěnou odvolacím soudem aspoň 35 km za hodinu, a nedávání znamení houkačkou byly v souzeném případě způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro osoby pohybující se na silnici a jmenovitě pro motorová kola, jedoucí naproti po téže straně silnice, jest žalovaná strana zodpovědna za úraz z tohoto nebezpečí přes to, že v jiných, snad i pravidelných případech by stejný způsob jízdy byl zcela nezavadným. Při tom nutno zdůrazniti, že řidič automobilu jest sice oprávněn předpokládati, že i ostatní používatelé silnice budou šetřiti policejních předpisů a přirozené opatrnosti, že však § 45 policejního řádu pro automobily předpisuje, že rychlost automobilu musí býti za všech okolností taková, by řidič byl jejím pánem, a aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena, dále, že řidič automobilu jest povinen rychlost přiměřeně zmírniti a, když je třeba, i zastaviti, když by mohl nastati úraz. Osobami, o jichž tělesnou bezpečnost má šofér podle tohoto předpisu dbáti, nelze rozuměti jenom osoby, jež dovedou své jednání automobilovému provozu rychle přizpůsobiti. Nelze říci, že první žalovaný opatrnost tuto předepsanou zachoval. Policejní předpis, že se má vyhýbati na levo, činí příkazem obyčejné opatrnosti, by se také jelo, pokud možno, po levé straně silnice, poněvadž se tím zmírňují obtíže vyhýbání a zmenšuje nebezpečí srážek. Když automobil přes to, že silnice byla široká 10 m, jel po její pravé straně, vzdálen jenom 2 m od kraje, byla možnost srážky s vozidlem jedoucím naproti, a to v duchu předpisů o vzájemném vyhýbání správně na levé straně silnice, zbytečně zvýšena. V souzeném případě padá ještě na váhu, že motorové kolo nemělo po levé straně pro větve stromů visící nízko nad silnicí ku předepsanému vyhýbání na levo již dosti místa. Zjištěnou jízdou automobilu bylo dále způsobeno, že vzájemné spatření se obou vozidel nastalo mnohem později, než kdyby byl automobil jel prostředkem silnice, nebo na levé její straně. Poněvadž pravá strana silnice směrem jízdy automobilu byla vnitřním obloukem zatáčky a osázena stromy, klesla přehlednost silnice na pouhých 46 m, ač uprostřed silnice jedoucí vozidla mohla se spatřiti na 80 m. Doba, v níž se proti sobě jedoucí automobil a motor musily po spatření potkati, klesla na pouhé 2 až 3 vteřiny a byla příliš krátkou pro správné rozhodnutí řidiče motorového kola, jak se má zachovati. Řidič automobilu mohl a měl zmírniti nebezpečí, které svou jízdou zbytečně vyvolával, tím, že by byl zmírnil svou rychlost úměrně zmenšené přehlednosti silnice a že by byl upozorňoval vozidla

jedoucí naproti již před jich spatřením na sebe houkačkou, což bylo záhodno také proto, že auto jelo s kopce s vypjatým motorem, tedy bez hluku. Prvý žalovaný nedbal této opatrnosti a jel bez zmírnění rychlosti a nedávaje znamení na pravé straně silnice stejně, jako by byl mohl a směl jeti bez jakéhokoliv ohrožování cizí bezpečnosti uprostřed, nebo po levé straně silnice. Odvolací soud uznal správně, že taková jízda ohrožuje bezpečnost osob a majetku, zvyšuje škodlivost překvapení, působí zmatek a stěžuje, ba i znemožňuje vozidlu jedoucímu naproti možnost, vyhnouti se na levo. Tím jest prokázáno nejen zavinění prvního žalovaného, nýbrž i příčinná souvislost s úrazem. Bez pochybení prvního žalovaného nebylo by došlo k nesprávnému vyhýbání se Karla K-a na pravo, ani k úrazu. Námitka, že by k úrazu nebylo došlo, kdyby K. byl setrval ve směru své jízdy a nebyl se vyhýbal proti předpisům, má význam jenom s hlediska spoluzodpovědnosti K-ovy, nikoliv s hlediska zavinění prvního žalovaného. Příčinná souvislost mezi jeho zaviněním a úrazem není vyloučena tím, že úraz byl vyvolán zaviněním obou stran. Oprávněno jest dovolání, pokud, stavíc se na půdu skutkového zjištění odvolacího soudu, napadá rozdělení viny mezi řidiče automobilu a Karla K-a rovným dílem. Bylo zjištěno, že ani K. nedával znamení a že tím stejně jako šofér porušil příkaz přirozené opatrnosti i policejního předpisu. Hlavně však bylo zjištěno, že bezprostřední příčinou srážky bylo nenadálé zabočení K-a na pravo silnice proti automobilu, vyhýbajícimu se právě podle předpisu na levo, a to podle zjištění prvního soudu, jež opravným řízením zůstalo nedotčeno, bez brzdění a s nezmenšenou rychlostí. Toto jednání bylo hrubým porušením policejního předpisu, že se musí vyhýbat na levo. Jest to jediný předpis upravující dopravu na silnici, ale právě proto musí býti zachováván přesně a bezvýjimečně. Zdálo-li se K-ovi nemožným, by setrval ve směru své jízdy na levé straně silnice, poněvadž mylně předpokládal, že auto pojedě dále ve směru své jízdy, totiž 2 m od kraje silnice, a nebylo-li na této straně silnice k vyhnutí na levo již místa, poněvadž mu překážely větve nízkých stromů, bylo jeho povinností, by zastavil a seskočil s kola. Jelikož jel do kopce poměrně pomalu, spatřil automobil již ve vzdálenosti 46 m a po seskočení mohl se uchýlit pod větve stromů, kde bylo volnéno prostoru 2 m a kde byl před srážkou s autem úplně bezpečným, bylo seskočení s kola možným, účelným a okamžité situaci a předpisům jediné vyhovujícím opatřením k zabránění úrazu v tom případě, kdyby nějakého opatření bylo bývalo třeba. Bylo však dále ještě zjištěno, že nějakého opatření na straně K-ově nebylo vůbec potřeba, poněvadž řidič automobilu ihned, jak spatřil motorové kolo, tedy již ve vzdálenosti 46 m, zabočil podle předpisů na levo a ponechal celou svou pravou stranu silnice k použití K-ovi. Úraz stal se na nejzazším jeho levém, pro motorové kolo pravém, kraji silnice, tedy na místě, kam K. při správné jízdě a podle policejního předpisu o vyhýbání se nesměl dostat. K. mohl a měl prostě pokračovati ve svém dosavadním směru jízdy, a ke střetnutí vozidel nebylo by došlo. Zavinil srážku přímo tím, že porušil předpis a vyhýbal na pravo, zavinění ři-

diče automobilu bylo s úrazem jenom potud v příčinné souvislosti, že spolupůsobilo na vzniku nebezpečné situace, vyvolávající překvapení a zmatek. Ovládnutí této situace bylo možné, prvý žalovaný ji také ovládl, nikoliv však K. Nesprávné jeho rozhodnutí, vyhnouti se automobilu na pravo, jde ovšem na jeho účet i tehdy, když se stalo z úleku, neboť, kdo jezdí na motorovém kole, zodpovídá za nedostatek nejenom obyčejných schopností a obyčejné duchapřítomnosti, nýbrž i zvláštní pohotovosti a dovednosti, jakých právě jízda na motorovém kole, tedy podnik podle své přirozené povahy nebezpečný vyžaduje. Míra spoluzavinění řidiče auta na úrazu jest proto menší než vina K-ova a byla dovolacím soudem odhadnuta na třetinu. V tomto směru bylo dovolání žalované strany vyhověno a uznáno, jak se stalo.

Čís. 7447.

Třebas bylo vyhověno dovolání žalovaného co do výše náhrady škody, jest mu po případě přece uložiti náklady dovolacího řízení. Zásada § 43, druhý odstavec, c. ř. s. platí i pro řízení dovolací.

(Rozh. ze dne 22. října 1927, Rv II 205/27.)

O b a n i ž š í s o u d y přisoudily poškozenému proti dráze bolestné 5.000 Kč. N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalované dráhy potud, že přisoudil žalobci bolestné pouze 2.500 Kč, uložil však žalované, by nahradila žalobci útraty dovolací odpovědi.

D ů v o d y:

Když bylo zranění žalobcovo dle zjištění nižších stolic pro dovolací soud závazného jen lehké, jest zajisté vzhledem k velikosti a trvání bolestí úplně přiměřeným bolestné 2.500 Kč. Proto však nebude přece žalobce povinen nésti své útraty sporu, nýbrž musí mu je žalovaná strana hraditi, protože výše bolestného závisela na nálezů znaleckém a na uvážení soudcovském (§ 43 druhý odstavec c. ř. s.) a žalobce, jak už odvolací soud dolíčil, nároky své vzhledem k původnímu stavu věci nepřecenil a konečně, nehledíc ani k tomu, žalovaná žádala naprosté zamítnutí žaloby, takže spor o výši vždy býti musil a tu nehrálo podstatné role, žádalo-li se více nebo méně. Zásada § 43 druhý odstavec platí však i pro dovolací soud (§ 50 c. ř. s.) a jeho výraz »může« naznačuje, že se to má učiniti tak, jak se to v konkrétním případě vidí vhodným a slušným.

Čís. 7448.

Obecní zaměstnanci.

Usnesením městského zastupitelstva, že právní poměry a požitky mužstva městské policejní stráže mají býti upraveny obdobně podle